

Betænkning afgivet af Udenrigsudvalget den 15. december 2023

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om, at Danmark skal fordømme israelske krigsforbrydelser i Gaza, øge dansk bistand til Palæstina og arbejde for en politisk løsning på konflikten (borgerforslag)

[af Leif Lahn Jensen (S), Lars Christian Lilleholt (V), Henrik Frandsen (M), Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), Peter Skaarup (DD), Ole Birk Olesen (LA), Mai Mercado (KF), Trine Pertou Mach (EL), Martin Lidegaard (RV), Peter Kofod (DF), Helene Liliendahl Brydensholt (ALT) og Aaja Chemnitz (IA)]

1. Ændringsforslag

Enhedslistens, Radikale Venstres og Alternativets medlemmer af udvalget har stillet 3 ændringsforslag til beslutningsforslaget.

2. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, V, M, LA, KF og DF) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse* ved 2. (sidste) behandling. Flertallet vil stemme imod de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (SF, RV og Jon Stephensen (UFG)) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag. Hvis de stillede ændringsforslag til beslutningsforslaget ikke vedtages, vil mindretallet stemme hverken for eller imod beslutningsforslaget ved 2. (sidste) behandling.

Et *andet mindretal* i udvalget (EL og ALT) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag. Hvis de stillede ændringsforslag til beslutningsforslaget ikke vedtages, vil mindretallet stemme for beslutningsforslaget ved 2. (sidste) behandling.

Et *tredje mindretal* i udvalget (DD) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse* ved 2. (sidste) behandling. Mindretallet vil stemme for ændringsforslag nr. 1-2 og imod ændringsforslag nr. 3.

Et *fjerde mindretal* i udvalget (NB) vil ved 2. (sidste) behandling redegøre for sin stilling til beslutningsforslaget og til de stillede ændringsforslag.

Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betækningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

3. Politiske bemærkninger

Socialdemokratiet, Venstre, Moderaterne og Det Konservative Folkeparti

Partierne støtter ikke ændringsforslagene, da de finder det rigtigst, at forslagens essens opretholdes og bringes til afstemning som fremsat og som støttet af borgerforslagets underskrivere.

Partierne henviser til partiernes respektive bemærkninger under 1. behandling af beslutningsforslaget, for så vidt angår den samlede stillingtagen til forslaget.

Danmarksdemokraterne

Danmarksdemokraterne stemmer imod beslutningsforslaget, da DD finder, at præmissen for forslaget er forkert. Forslaget har en kraftig slagside og lægger op til, at Danmark skal fordømme israelske krigsforbrydelser i Gaza, øge dansk bistand til Palæstina og arbejde for en politisk løsning på konflikten. Forslaget er også meget ensidigt, og bemærkningerne til forslaget er næsten alle rettet mod Israel, mens Hamas kun nævnes kort indledningsvis.

Liberal Alliance

Liberal Alliance støtter af princip ikke ændringsforslag til borgerforslag, når ændringsforslagene går imod forslagsstillerens ønsker og holdninger. Det mener LA går imod hele meningen med borgerforslag. Liberal Alliance fordømmer på det kraftigste Hamas' terrorangreb på Israel den 7. oktober 2023, og vores manglende støtte til ændringsforslag nr.

I skal derfor udelukkende ses som et udtryk for, at LA ikke mener, det er foreneligt med tanken bag borgerforslag, at vi som politikere kan stille ændringsforslag, der er i direkte modstrid med forslagsstillernes intentioner med borgerforslaget.

Enhedslisten

For Enhedslisten er det afgørende, at Danmarks udenrigspolitik konsistent og konsekvent bygger på og fremmer en global retsorden forankret i FN med folkeretten, international humanitær lov, menneskerettighederne og krigens love som fundament. EL har sammen med RV og ALT udarbejdet ændringsforslag til borgerforslaget for i forhold til forslagets formulering om »Israels krigsforbrydelser« at understrege, at mulige overtrædelser af folkeretten vil skulle afgøres på baggrund af dokumentation, retsforfølgning og domsafgørelse ved f.eks. Den Internationale Straffedomstol og med vægt på, at Danmark skal bidrage aktivt til, at det sker.

Enhedslisten støtter, hvis ændringsforslagene ikke opnår flertal, beslutningsforslaget i dets oprindelige form, fordi vi mener, at intentionen i de fire indeholdte punkter er fuldstændig centrale for den linje, Danmark burde ligge på i den katastrofale konflikt.

Radikale Venstre

Radikale Venstre ønsker en øjeblikkelig våbenhvile som første skridt mod en varig fred. Den nuværende krig fører til enorme og uacceptable lidelser for civilbefolkningen i Gaza og udgør ikke det bedste forsvar for Israel.

Radikale Venstre ønsker, at Danmark støtter langt mere aktivt op om efterforskning og dokumentation af krigsforbrydelser fra alle sider begået i Gaza. Vi ønsker øget humanitær bistand og støtte til demokratiske kræfter og menneskerettigheder. Vi ønsker et langt stærkere dansk engagement i en varig løsning. Derfor støtter Radikale Venstre de grundlæggende budskaber i borgerforslaget som udtrykt i ændringsforslagene, men da borgerforslaget udnævner enkelte begivenheder til at være krigsforbrydelser, kan vi ikke støtte borgerforslaget i den oprindelige form. Det påhviler ikke Folketinget at dømme i sager om krigsforbrydelser. Den opgave skal alene løses af internationale domstole, særlig Den Internationale Straffedomstol.

Alternativet

Alternativet støtter borgerforslaget i sin oprindelige form. Alternativet ønsker dog at uddybe og nuancere baggrunden for vores støtte og position. Fordømmelsen af Israels handlinger beror på information fra medierne på samme måde, som fordømmelsen af Hamas beror på information fra medierne. Alternativet bemærker, at de konkrete handlinger og hændelser, som nævnes i forslaget, ikke har været genstand for en egentlig retslig undersøgelse endnu. Alternativet støtter og accepterer en international krigsforbryderdomstols jurisdiktion og princippet om, at det er en sådan, der dømmer for krigsforbrydelser.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Til teksten

Af et *mindretal* (EL, RV og ALT), tiltrådt af et *mindretal* (SF, DD og Jon Stephensen (UFG)):

1) Før 1. afsnit indsættes:

»Folketinget fordømmer på det kraftigste terrorangrebet udført af Hamas den 7. oktober 2023 og tilbageholdelsen af gidsler, der er i strid med den humanitære folkeret. Folketinget opfordrer på det kraftigste til, at alle gidsler løslades øjeblikkeligt og betingelsesløst.«

[Fordømmelse af Hamas' terrorangreb og tilbageholdelse af gidsler]

2) I den indledende tekst i 2. afsnit ændres »skal derfor pålægge regeringen« til: »opfordrer derfor regeringen til«.
[Ændring fra pålæg til opfordring]

Af et *mindretal* (EL, RV og ALT), tiltrådt af et *mindretal* (SF og Jon Stephensen (UFG)):

3) Nr. 2 og 3 affattes således:

»2) aktivt at bidrage til efterforskning og dokumentation af brud på folkeretten, herunder den humanitære folkeret, og menneskerettighedskrænkelser og at arbejde aktivt for at støtte internationale undersøgelser, inkl. ved Den Internationale Straffedomstol, af krigsforbrydelser i Gaza og fordømme alle overtrædelser,

3) øge det danske bidrag markant med en akut humanitær hjælpepakke til Gaza til nødhjælp og genopbygning af hospitaler, kritisk infrastruktur og skoler. Reaktivere og øge dansk udviklingsbistand til Palæstina, også for at styrke demokratiske stemmer i civilsamfundet, der har hårdt brug for støtte, og«

[Præcisering af efterforskning og dokumentation af brud på folkeretten samt hjælpepakke uden beløb]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1 og 2

Ændringsforslag nr. 1 præcisere, at beslutningsforslaget fordømmer terrorangrebet udført af Hamas den 7. oktober 2023 og tilbageholdelsen af gidsler, der er i strid med den humanitære folkeret. Der opfordres til, at alle gidsler løslades øjeblikkeligt og betingelsesløst.

Med ændringsforslag nr. 2 opfordres regeringen til at arbejde for de fire indsatsområder, der angives i beslutningsforslaget.

Ændringsforslagene er tilføjet i lyset af debatten under 1. behandling af beslutningsforslaget.

Til nr. 3

Med ændringsforslaget præciseres det, at Danmark skal bidrage til efterforskning og dokumentation af brud på folkeretten og krænkelser af menneskerettigheder samt støtte

internationale undersøgelser, inkl. ved Den Internationale Straffedomstol. Dermed understreges det, at mulige overtrædelser af folkeretten afgøres på baggrund af dokumentation, retsforfølgelse og domsafgørelse ved f.eks. Den Internationale Straffedomstol.

Endelig opfordres regeringen til markant at øge de humanitære bidrag til Gaza uden angivelse af beløb. Dermed sikres muligheden for yderligere humanitære hjælpepakker baseret på konkrete behov ud over de allerede afgivne danske bidrag.

Ændringsforslaget er udarbejdet i dialog med forslagsstillerne bag borgerforslaget for at præcisere de juridiske rammer for afgørelser om mulige brud på folkeretten og tilpasse forslaget i lyset af udviklingen af konflikten mellem Israel og Hamas.

5. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 16. november 2023 og var til 1. behandling den 7. december 2023. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Udenrigsudvalget.

Oversigt over beslutningsforslagets sagsforløb og dokumenter

Beslutningsforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under beslutningsforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Flemming Møller Mortensen (S) Astrid Krag (S) Jon Stephensen (UFG) Jesper Petersen (S) Birgitte Vind (S)

Mogens Jensen (S) Per Husted (S) nfm. Rasmus Prehn (S) Gunvor Wibroe (S) Michael Aastrup Jensen (V)

Louise Schack Elholm (V) Mads Fuglede (V) Kim Valentin (V) Karin Liltorp (M) Jeppe Søe (M) Charlotte Munch (DD)

Lise Bech (DD) fmd. Henrik Dahl (LA) Carsten Bach (LA) Helle Bonnesen (KF) Mette Abildgaard (KF)

Kim Edberg Andersen (NB) Alex Ahrendtsen (DF) Karsten Hønge (SF) Marianne Bigum (SF) Trine Pertou Mach (EL)

Søren Søndergaard (EL) Christian Friis Bach (RV) Sascha Faxe (ALT)

Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	50	Dansk Folkeparti (DF)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	23	Alternativet (ALT)	5
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Nye Borgerlige (NB)	3
Moderaterne (M)	15	Siumut (SIU)	1
Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg (DD)	14	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Liberal Alliance (LA)	14	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	3
Radikale Venstre (RV)	7		

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 2 møder.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 12 bilag på beslutningsforslaget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget 8 skriftlige henvendelser om beslutningsforslaget.

Deputationer

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget 1 deputation, der mundtligt har redegjort for deres holdning til beslutningsforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 8 spørgsmål til udenrigsministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.